

HỌC THẦY, HỌC BẠN

Chuẩn bị đọc

Việc học hỏi từ thầy cô, bạn bè có ý nghĩa gì đối với chúng ta?

Trải nghiệm cùng văn bản

Học tập là quá trình không ngừng nghỉ, mỗi giai đoạn khác nhau trong cuộc đời, ta đều có thể gặp những người đáng cho ta học hỏi. Trong kho tàng tục ngữ của nhân dân ta, có câu tục ngữ đã đề cao việc học hỏi từ người thầy: *Không thầy đố mày làm nên*. Nhưng cũng lại có câu tục ngữ khẳng định tầm quan trọng của việc học hỏi từ bạn bè: *Học thầy không tày học bạn*. Liệu hai cách học này có mâu thuẫn với nhau?

Trong cuộc đời mỗi người, học từ thầy là quan trọng nhất. Nhân dân ta có truyền thống tôn sư trọng đạo, luôn luôn đề cao vai trò của người thầy. Mỗi người trong đời, nếu không có một người thầy hiểu biết, giàu kinh nghiệm truyền thụ, dù dốt thì khó làm nên một việc gì xứng đáng, dù đó là nghề nông, nghề rèn, nghề khắc chạm, hoặc nghiên cứu khoa học.

Về thời tuổi trẻ của danh họa Lê-ô-na-rơ-đô Đa Vin-chi (Leonardo da Vinci), có câu chuyện kể rằng, thầy con mình có tài năng thiên bẩm về hội họa, người cha đã cho cậu theo học thầy Ve-rốc-chi-ô (Verrocchio), một họa sĩ nổi tiếng. Ngày qua ngày, thầy giao cho cậu bé một bài tập duy nhất, đó là vẽ những quả trứng. Điều này khiến cậu cảm thấy chán nản và thốt lên: “Vẽ trứng là điều đơn giản nhất trên trái đất này, đến cả một đứa trẻ lên ba cũng có thể làm được”. Thầy Ve-rốc-chi-ô đáp: “Vẽ trứng không hề đơn giản như ta nghĩ, trong một ngàn quả cũng không thể tìm ra hai quả giống hoàn toàn. Thậm chí với một quả trứng, ở những góc độ khác nhau, chúng cũng sẽ trông khác nhau”. Lời nói của thầy giúp cậu nhận ra kim chỉ nam trong sự nghiệp hội họa của mình sau này, đó là phải khổ luyện đến mức thuần thục thì mới có khả năng thể hiện một cách chân thực sự vật trong tranh vẽ. Cậu bé ấy chính là Lê-ô-na-rơ-đô Đa Vin-chi – danh họa người Ý, là một trong những

hoạ sĩ vĩ đại nhất của lịch sử nhân loại. Để Lê-ô-na-rơ-đô Đa Vin-chi có thể đạt được thành công ấy, ngoài tài năng thiên bẩm, không thể không nhắc đến sự dẫn dắt của thầy Ve-róc-chi-ô. **1**

Mặt khác, học hỏi từ bạn bè cũng rất cần thiết. Trong cuộc sống, muốn thành đạt, con người còn phải học tập mọi nơi, mọi lúc, học từ bất cứ ai. Thói thường người ta chỉ nhận những “đáng bề trên” là thầy mà không nhận ra những người thầy trong những người bạn cùng lớp, cùng trang lứa, cùng nghề nghiệp của mình. Hơn nữa, việc học từ bạn thuận lợi ở chỗ với bạn bè cùng trang lứa, cùng hứng thú, cùng tâm lý thì việc học hỏi, truyền thụ cho nhau có phần thoải mái, dễ dàng hơn. Có nhiều cách học từ bạn, trong đó, thảo luận nhóm là phương pháp học chủ động, hiệu quả, bởi qua quá trình tương tác, mỗi thành viên trong nhóm đều được học hỏi, tích lũy kinh nghiệm từ các bạn.

Hai câu tục ngữ trên mới đọc qua có vẻ mâu thuẫn, phủ định lẫn nhau, nhưng suy nghĩ kĩ thì thấy chúng bổ sung cho nhau, làm cho nhận thức về việc học thêm toàn diện. Biễn học mênh mông, vai trò của người thầy có thể ví như ngọn hải đăng soi đường, chỉ lối, còn bạn là những người đồng hành quan trọng để cùng ta chinh phục chân trời tri thức.

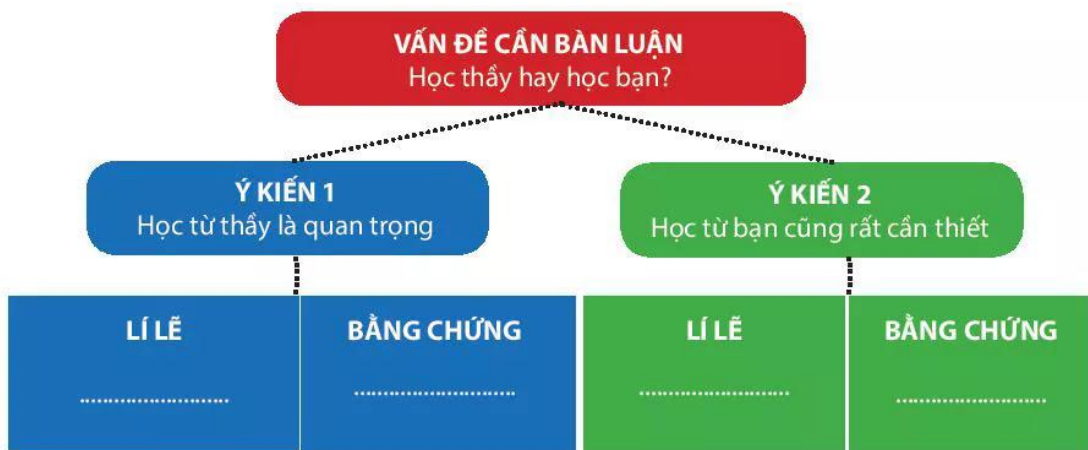
(Theo Nguyễn Thanh Tú, *Văn biểu cảm – nghị luận*, Trần Đình Sử (CB), NXB Giáo dục, 2001)

Suy ngẫm và phản hồi

1. Xác định những câu văn thể hiện ý kiến của người viết về việc học thầy, học bạn.
2. Để thuyết phục người đọc về tầm quan trọng của việc học thầy, học bạn, tác giả đã sử dụng những lí lẽ, bằng chứng nào?
3. Các từ “mặt khác”, “hơn nữa” trong văn bản có tác dụng gì?
4. Hình ảnh so sánh trong câu cuối của văn bản giúp em hiểu gì về mối quan hệ giữa học thầy và học bạn?
5. Tóm tắt văn bản nghị luận là trình bày ngắn gọn nội dung của văn bản bằng ngôn từ của mình dựa trên việc nhận ra ý kiến của người viết, các lí lẽ, bằng chứng làm rõ cho ý kiến. Hãy hoàn thành sơ đồ sau (làm vào vở) và viết đoạn văn tóm tắt văn bản *Học thầy, học bạn* (khoảng 150 đến 200 chữ):

Suy luận

- 1** Trong đoạn này, tác giả kể câu chuyện về thời tuổi trẻ của Lê-ô-na-rơ-đô Đa Vin-chi nhằm mục đích gì?

6. Theo em, làm thế nào để việc “học thầy, học bạn” được hiệu quả?